

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКОЇ МОВИ

Назва освітнього компонента Нормативний/вибірковий	Лексикологія англійської мови <i>нормативний</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024/ 5 семестр / 3 курс
Викладач	Гуров С.Ю.
Профайл викладача	http://filolog.mdpu.org.ua/kafedra-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/sklad-kafedry-metodyky-vykladannya-germanskyh-mov/gurov-sergij-yurijovych/.....
Контактний тел.	068 447 31 75
Е-mail:	serggurov@ukr.net
Сторінка освітнього компонента на сайті центру освітніх дистанційних технологій МДПУ ім. Б. Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1444

Консультації	<p><i>Очні консультації:</i> щовівторка, згідно графіку роботи кафедри германської філології.</p> <p><i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького.</p>
---------------------	--

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Лексикологія англійської мови» складено з урахуванням вимог, що вживаються до видань цього типу. Лексикологія має велике значення для процесу навчання іноземній мові. Практика лексичного аналізу – це основна частина процесу навчання іноземній мові. Лексикологічний матеріал необхідний і при стилістичному аналізі художнього твору. Мета курсу полягає в тому, щоб ознайомити студентів зі словниковим складом мови і його властивостями (словотвором і значенням), вживанням і взаємозалежністю у системі власної мови. Згідно з вказаною метою, вивчення даної навчальної дисципліни здійснюється в таких формах: лекції, семінари, самостійна робота студентів, модулі.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента є забезпечення студентів фундаментальними знаннями про словниковий склад англійської мови, закономірності його розвитку, функціонування та шляхи збагачення. З вказаної мети логічно випливають наступні завдання курсу.

Завдання:

- 1) сформувати у здобувачів вищої освіти загальні уявлення про лексикологію як окрему галузь лінгвістичної науки та про основні лексичні концепції сьогодення;
- 2) сформувати у здобувачів вищої освіти понятійно-категорійний апарат в області лексикології як галузі лінгвістики;
- 3) ознайомити здобувачів вищої освіти зі станом досліджень лексикології як науки, різними науковими школами, їх концепціями і напрямками досліджень;
- 4) систематизувати знання здобувачів вищої освіти з лексикології англійської мови;
- 5) сформувати у здобувачів вищої освіти уяву про норми та варіанти вимови Великої Британії та США.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (СК)

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	14	30	46

6. ПОЛІТИКА

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати періодичні контрольні завдання

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1.						
The object of Lexicology. Morphological structure of a word Word formation. Semasiology as a branch of linguistics						
8	Тема 1. Загальні поняття лексикології. Зв'язок лексикології з іншими науками. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської мови.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 2. Морфологічна структура слова в англійській мові. Типи	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	1-8			впродовж першого навчального

	морфем. Морфологічна класифікація слів англійської мови.	Самостійна робота (4 год.)				семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 3. Словотворення сучасної англійської мови. Похідні слова. Афіксація, словоскладання, акроніми, скорочення, зворотній словотвір, ониматопея.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 4. Семасіологія. Семантична структура значення слова. Зміни значення слова.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК 2.						
English vocabulary as a system. Word groups in the English language. Variants and dialects of the English language. Basics of English lexicography						
8	Тема 5. Словниковий склад англійської мови як система. Синонімія. Омонімія. Антонімія. Лексико-семантичні угруповання. Поняття семантичного поля. Гіпогіперонімічні відношення.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 6. Основи англійської лексикографії. Укладання різних типів словників: OED, NED, EDD, EED.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

8	Тема 7. Вільні словосполучення та фразеологізми. Фразеологізми в англійській мові. Типи фразеологічних одиниць.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 8. Variants and dialects of the English language. Basics of English lexicography	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	1-8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

7. 2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Lexicology as a branch of linguistics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definition of Lexicology. The subject, the tasks, the aims of Lexicology. 2. Kinds of Lexicology 3. Links with other branches of Linguistics 4. The etymological peculiarities of the English vocabulary. Borrowed words
Тема 2. Morphological structure of a word	<ol style="list-style-type: none"> 1. The morphological structure of a word. 2. Definition of morpheme. 3. Types of morphemes, 4. Root morphemes. Root and stem. 5. Affixes: prefixes and suffixes. 6. Classification of words according to the number and types of morphemes. 7. Structural types of English words
Тема 3. Word formation	<ol style="list-style-type: none"> 1. Productive and non-productive ways of word-formation. 2. Affixation. 3. Conversion. 4. Word-composition. 5. Shortening and its types.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Acronyms. 7. Clipping. 8. Non-productive means of word formation
Тема 4. Semasiology as a branch of linguistics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definition of meaning of a word. 2. Types of meaning. 3. Lexical meaning and semantic structure of English words. 4. Referential and functional approaches to meaning. 5. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy. 6. Diachronic and synchronic change of meaning. 7. Context. Grammatical and lexical context.
Тема5. English vocabulary as a system. Synonyms, homonyms, antonyms, the theory of semantic field	<ol style="list-style-type: none"> 1. Synonyms. 2. Types of synonyms. 3. Sources of synonyms. 4. Homonyms. 5. Types of homonyms. 6. Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms. 7. Antonyms. 8. Morphological and semantic classification of antonyms 9. The theory of semantic field 10. Relations of hyponymy.
Тема 6. Fundamentals of English Lexicography.	<ol style="list-style-type: none"> 1. First unilingual English dictionary. 2. Universal Etymological English Dictionary (1721). 3. A Dictionary of the English Language (1755). 4. The Golden Age of English lexicography. 5. The Oxford English Dictionary (OED). 6. New English Dictionary on Historical Principles (NED). 7. English Dialect Dictionary. 8. Etymological English Dictionary.
Тема 7. Free word-combinations and phraseological units in the English language	<ol style="list-style-type: none"> 1. Free word groups. Definition. Classifications. 2. Valency. Grammatical and lexical valency. 3. Phraseological units. 4. Criteria for identifying phraseological units. 5. Classifications of phraseological units.

	6. Semantic relations in phraseology.
Тема 8. Variants and dialects of the English language	<ol style="list-style-type: none"> 1. Characteristics of World English. 2. Language, dialect and accent. 3. British English. 4. Main characteristic features of American English. 5. Slang, its place in the vocabulary of the English language, characteristic features. 6. English Lexicography. 7. History of English Lexicography. 8. The main problems in lexicography. 9. Types of dictionaries.

7.3 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
<p align="center">Семінарське заняття 1. Lexicology as a branch of linguistics</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition of Lexicology. The subject, the tasks, the aims of Lexicology. 2. Kinds of Lexicology 3. Links with other branches of Linguistics 4. The etymological peculiarities of the English vocabulary. Borrowed words 	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
<p align="center">Семінарське заняття 2 The morphological structure of a word</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The morphological structure of a word. 2. Definition of morpheme. 3. Types of morphemes. 4. Semantic and structural classification of morphemes. 5. Classification of words according to the number and types of morphemes. 6. Structural types of English words 7. Morphemic analysis (IC / UC analysis). 	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
<p align="center">Семінарське заняття 3 Word formation</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Productive and non-productive ways of word-formation. 2. Affixation. 	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

<ol style="list-style-type: none"> 3. Conversion. 4. Word-composition. 5. Shortening and its types. 6. Acronyms. 7. Clipping. 8. Non-productive means of word formation. 	
<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 4. Semasiology as a branch of linguistics. Types of word meaning. Change of meaning</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition of meaning of a word. 2. Types of meaning. 3. Lexical meaning and semantic structure of English words. 4. Referential and functional approaches to meaning. 5. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy. 6. Diachronic and synchronic change of meaning. 7. Context. Grammatical and lexical context. 	<p style="text-align: center;">Обговорення теми. Виконання тестових завдань</p>
<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 5. English vocabulary as a system. Synonyms, homonyms, antonyms</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Synonyms. 2. Types of synonyms. 3. Sources of synonyms. 4. Homonyms. 5. Types of homonyms. 6. Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms. 7. Antonyms. 8. Morphological and semantic classification of antonyms. 	<p style="text-align: center;">Обговорення теми. Виконання тестових завдань</p>
<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 6. Fundamentals of English Lexicography</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. First unilingual English dictionary. 2. Universal Etymological English Dictionary (1721). 3. A Dictionary of the English Language (1755). 4. The Golden Age of English lexicography. 5. The Oxford English Dictionary (OED). 	<p style="text-align: center;">Обговорення теми. Виконання тестових завдань</p>

6. New English Dictionary on Historical Principles (NED). 7. English Dialect Dictionary. 8. Etymological English Dictionary.	
<p style="text-align: center;">Семинарське заняття 7</p> <p style="text-align: center;">Free word-combinations and phraseological units in the English language. Classifications of phraseological units</p> 1. Free word groups. Definition. Classifications. 2. Valency. Grammatical and lexical valency. 3. Phraseological units. 4. Criteria for identifying phraseological units. 5. Classifications of phraseological units. 6. Semantic relations in phraseology.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
<p style="text-align: center;">Семинарське заняття 8. Variants and dialects of the English language</p> 1. Characteristics of World English. 2. Language, dialect and accent. 3. British English. 4. Main characteristic features of American English. 5. Slang, its place in the vocabulary of the English language, characteristic features. 6. English Lexicography. 7. History of English Lexicography. 8. The main problems in lexicography. 9. Types of dictionaries.	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

7.4 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Links of lexicology with other subjects.	The etymological peculiarities of the English vocabulary
French and Italian borrowed elements.	The etymological peculiarities of the English vocabulary. Borrowed words

Scandinavian loan-words.	Semantic and structural classification of morphemes
Words of Indo-European origin.	Affixation, Conversion. Word-composition
Derivational and morphemic levels of analysis.	Referential and functional approaches to meaning
Non-productive ways of word formation.	Non-productive means of word formation
Classification of homonyms. Homophones, homoforms and homographs.	Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms.
Classification of antonyms	Morphological and semantic classification of antonyms.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Основні методи активного навчання:

1. Розповідь.
2. Бесіда.
3. Дискусія.
4. Діалог.
5. Монолог.
6. Індивідуальний та груповий проект.
7. Презентація.

Форми і методи контролю

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (усні відповіді, тестові завдання, перевірка практичних завдань), періодичним контролем у вигляді контрольних робіт за матеріалами двох контрольних точок, перевіркою самостійної роботи. За результатами даних видів роботи студент отримує загальну суму балів за семестр. Наприкінці 1 та 2 семестрів, згідно з розкладом, студент складає іспити і отримує підсумковий результат відповідно до затвердженої **100-бальної шкали** академічних досягнень у вигляді середнього арифметичного підсумкової суми балів за семестр і балів за іспит.

40 балів – поточний контроль, робота на практичних заняттях (20+20 балів за першу і другу частини семестру);

60 балів – періодичні контрольні (модульні) роботи: 2 контрольні роботи по 30 балів кожна;

100 балів – оцінка за іспит (іспит усний).

Критерії оцінювання
Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вимоги до іспиту

Умовою допуску до складання іспиту є:

- 1) якість виконання усіх ключових індивідуальних та групових навчальних завдань у межах тем змістових модулів;
- 2) якість виконання студентами завдань передбачених тематикою самостійної роботи;
- 3) якість виконання завдань модульного контролю.

На іспит з курсу відводиться 100 балів.

Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення «Про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

У розділі вказуються певні критерії оцінювання кожного виду контролю (поточний контроль, періодичний контроль (періодичні контрольні роботи), контроль виконання самостійної роботи, підсумковий (семестровий) контроль).

Розгорнуті відповіді на 2 завдання оцінюються за 30-бальною шкалою.

Бали	Критерії відповіді
25-30	студент дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, демонструє знання граматичних правил та певного лексичного мінімуму за визначеною темою; не має помилок у всіх видах мовленнєвої діяльності. Добре володіє правильною вимовою та інтонаційними зразками. А також спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу, володіючи знаннями граматики та умінням використовувати потрібний лексичний матеріал у різних видах мовленнєвої діяльності.
19-24	студент правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння граматичної теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у вимові та написанні нових слів та словосполучень.
13-18	студент недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає зміст текстів та діалогів, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; має багато орфографічних, граматичних та лексичних помилок; погано сприймає мовлення викладача та інших студентів на слух; погано володіє умінням перекладати різні тексти.
7-12	студент допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні. Не може використати певний граматичний матеріал на практиці; допускає багато суттєвих помилок у говорінні та у писемному мовленні.
1-6	студент не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, граматичних категоріях, не використовує нові лексичні одиниці у різних видах мовленнєвої діяльності. Не зміг самостійно вивчити наданий матеріал (правило, текст, вірш, мовленнєві зразки за наданою темою); не володіє навичками правильної вимови. Не приділяє зусиль для самостійного вивчення матеріалу або для тренування матеріалу, з яким був ознайомлений на занятті.
0	відповідь відсутня

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Bauer L. English Word-Formation / L. Bauer. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
2. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. Харків, 1993.

3. Квеселевич Д.І. Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: Навчальний посібник.- Вінниця, 2003.
4. Шамаєва Ю.Ю. Лексикологія англійської мови: Конспект лекцій (із завданнями) / Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. 88 с
5. Бялик В. Д. Семінари з англійської лексикології [Текст] / В. Д. Бялик ; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2001. 140 с.
6. Kveselevich D. I. Modern English Lexicology in Practice. К., 2001., p. 84-94.

Допоміжна література

7. Верба, Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов [Текст] : посіб. для перекладацьких від-нь вузів / Л. Г. Верба ; рец. : О. М. Старікова [та ін.]. Вінниця: Нова книга, 2008. 246 с.
8. Гороть Є. І. Лексикологія сучасної англійської мови [Текст] : зб. вправ / Є. І. Гороть. Київ: Либідь, 1996. 126 с..
9. Graur Evelina. An outline of English lexicology: word-formation / E. Graur. Cluj-Napoca: Mediamira, 2006. 137 p.
10. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови. Харків, 1993., с. 98-129

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.sscnet.ucla.edu
2. www.sal.sjsu.edu.
3. www.ukans.edu/amstud
4. <http://englishplus.com>
5. <http://www.slideshare.net>
6. <http://web.cn.edu>
7. <http://grammar.ccc.commnet.edu>
8. <http://www.global-language.com/glrspecial.html>
9. <http://www.grammar.sourceword.com/unit3.php>
10. <http://njj.ru/index.htm>
11. <http://www.vocabulary.co.il/>